

آموزش

مفاهیم قرآن

(۳)

درک معنای عبارات و آیات قرآن کریم

همراه با فعالیت مکمل در هر درس

مسعود وکیل

مقدمه ناشر

إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا* اسراء، ۹

قرآن صحیفه نورانی خداوند متعال و ریسمان و حلقه اتصال عبد به معبود و نامه سرگشاده خالق هستی و عشق نامه محبوب به سوی خیل محبان است و در این سرای فانی دنیا، تنها و یگانه مسیر و شاهراه نجات بخش ظلمانیان فرش نشین به سوی عالم باقی و عرش و مقام «عِنْدَ مَلِكٍ مُّقْتَدِرٍ» و معدن نور است.

به واقع این برهه از زمان، مصداق بارزی از تعبیر پیامبر اعظم اسلام حضرت محمد مصطفی ﷺ «وَإِذَا النُّجُومُ عَلَىٰكُمْ الْفِتْنُ كَقَطْعِ اللَّيْلِ الْمُظْلِمِ...» (وسائل الشیعه، ج ۴، ص ۸۲۸) است. جهان امروز مملو از انواع بحران‌های گوناگون فکری، روحی، سیاسی و اجتماعی بوده و بوم منحوس «سرگشتگی و بی‌هویتی» سایه شوم خود را بر سر آحاد ملل جهان و مع‌الأسف حتی ملل مسلمان، بگستراند، بی‌شک در چنین وانفسایی یگانه پناهگاه ایمن و تنها منجی واقعی، قرآن کریم است لذا پیامبر مکرم حضرت محمد ﷺ در ادامه حدیث شریفشان با عبارت «فَعَلَيْكُمْ بِالْقُرْآنِ» بر این مطلب تأکید فرموده و همگان را به قرآن محوری و بازگشت به آن امر فرمودند.

با لطف حضرت باری تعالی پس از پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی و برپایی نظام مقدس جمهوری اسلامی در سرزمین پهناور ایران، با توجه به وجود بسترهای بسیار مناسب برای برنامه‌ریزی‌های گسترده در امر نشر فرهنگ قرآنی در جامعه، برنامه‌ریزان فرهنگی نظام و نیز آحاد ملت قرآن محور عزیزمان، با به وجود آوردن سازمان‌ها، مؤسسات و مراکز قرآنی، در این مسیر گام‌های ارزنده‌ای برداشته و بسیاری از شیفتگان کلام وحی را با انواع علوم قرآنی آشنا کرده‌اند. هر چند این فعالیت‌ها به جای خویش قابل تقدیرند، ولی متأسفانه نتوانسته‌اند بخش گسترده‌ای از مردم را تحت پوشش قرار دهند و هنوز خیل کثیری از جامعه اسلامی با قرآن و حتی قرائت ساده و روان آن آشنایی ندارند که این موضوع بر اهمیت برنامه‌ریزی دقیق‌تر و گسترده‌تر در امر آموزش قرآن کریم جامعه می‌افزاید.

مقدمه ناشر..... ۷۷ ♦

آنچه در این اثر آمده است ویرایش جدید کتاب «آموزش مفاهیم قرآن (۳)» تألیف آقای مسعود وکیل با بازنویسی و افزودن فعالیت‌های مکمل در هر درس، به علاقمندان فراگیری ترجمه و مفاهیم قرآن ارائه می‌گردد.

www.ketab.ir

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیش گفتار

خدا را سپاس می‌گوییم که با آموزش دروس گذشته، می‌توانید بخش قابل توجهی از عبارات و آیات قرآن کریم را معنا کنید و اینک با آموزش دروس مفاهیم (۳) بر این توانایی می‌افزاید.

خوب است پیش از آغاز آموزش دروس جدید یک‌بار دیگر پیش گفتار مفاهیم (۲ و ۱) را مطالعه کنید. در مفاهیم (۳) نیز مانند مفاهیم (۲) پس از هر درس، قاعده ساده‌ای از زبان عربی بیان شده است. در آموزش و یادگیری این قواعد توجه به تذکرات قبلی ضروری است. این قواعد نیز مانند قواعد قبلی بر توانایی شما در درک معنای کلمات و عبارات قرآنی که در این دروس نیامده است، می‌افزاید.

با آموزش این دروس با معنای تعداد بیش‌تری از کلمات قرآن آشنا می‌شوید و می‌توانید حداقل ۳۰۰۰ عبارت و آیه متوسط قرآن کریم را معنا کنید. این مقدار از نظر حجم حدود یک ششم یا پنج جزء قرآن است.

روش تدریس، تمرین و ارزشیابی این مجموعه نیز مانند دروس قبلی می‌باشد. برای ترجمه روان و زیبای عبارات قرآنی، توجه به نکات زیر مفید است.

۱- گاهی بین قسمت اول و دوم یک جمله، ضمیری برای تأکید می‌آید. برای ترجمه روان و ساده‌تر می‌توان این ضمیر را معنا نکرد، مانند:

إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ: قطعاً او عزیز و حکیم است.

وَ كَلِمَةُ اللَّهِ هِيَ الْعُلْيَا: و سخن خداوند برتر است.

وَ أُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ: و آنان رستگار هستند.

پیش گفتار ۹ ♦

۲- «لِ» قبل از فعل مضارع به معنای «تا» می باشد، مانند:

وَلِيَعْلَمُوا أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ؛ تا بدانند که وعده‌ی خداوند حق است.

وَلِنَجْعَلَهُ آيَةً لِلنَّاسِ؛ تا او را نشانه‌ای برای مردم قرار دهیم.

۳- فعل ماضی بعد از کلمات شرط مانند «إِنْ، لَوْ، إِذَا» مضارع معنا می شود، مانند:

وَلَوْ ءَامَنَ أَهْلُ الْكِتَابِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ:

اگر اهل کتاب ایمان بیاورند، برای آن‌ها بهتر است.

وَإِذَا جَاءُوكُمْ قَالُوا ءَامَنَّا:

وقتی که نزد شما می آیند، می گویند ایمان آوردیم.